

Krystyna Michałowska-Gorywoda

INSTYTUCJE FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ:
EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY
I EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

MECHANIZM PODEJMOWANIA DECYZJI

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EURO
OD A DO Z

**Prof. dr hab. Krystyna
Michałowska-Gorywoda**

Katedra Międzynarodowych
Organizacji Gospodarczych
Profesora Jeana Monneta
Szkoła Główna Handlowa

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

Status prawny Banku

Z formalnoprawnego punktu widzenia Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) nie jest instytucją finansową ani Wspólnot Europejskich, ani Unii Europejskiej. Jest on natomiast bankiem międzypaństwowym, dysponującym pełną autonomią, powołanym do realizacji zadań będących istotnym elementem procesów integracyjnych w ramach UE. EBI ma osobowość prawną, w związku z czym może być stroną przed sądami wspólnotowymi i sądami krajowymi. Założono go 25 marca 1957 r. na podstawie postanowień Traktatu Rzymskiego ustanawiającego EWG (obecnie WE), a działalność rozpoczął 1 stycznia 1958 r.

Statut EBI sporządzono w formie Protokołu (nr A) załączonego do Traktatu Rzymskiego o EWG i stanowiącego, zgodnie z postanowieniami art. 311 Traktatu o WE, jego integralną część. Status prawny Banku oraz jego zadania są regulowane przez art. 266 i 267 Traktatu o WE, a także przez postanowienia samego Protokołu. Siedzibą EBI jest Luksemburg.

Członkostwo i kapitał zakładowy

Członkami EBI są państwa członkowskie UE, które wniosły wkład do jego kapitału zakładowego. Kapitał zakładowy EBI pochodzi więc z wkładów państw członkowskich i ze środków uzyskanych na międzynarodowych rynkach kapitałowych. Wielkość udziału poszczególnych

państw członkowskich w kapitale zakładowym jest określana na podstawie wartości PKB danego kraju i liczby jego mieszkańców. Państwa członkowskie wpłacają 20% ogólnej sumy subskrybowanego kapitału (1/4 w złocie, a 3/4 w walutach narodowych). Pozostała część ma charakter funduszu gwarancyjnego za zobowiązania EBI i jest wpłacana na żądanie Banku. Zarówno subskrybowany kapitał, jak i wielkość udziału państw członkowskich mogą być zwiększone na mocy jednoznacznej decyzji Rady Gubernatorów, co już kilkakrotnie miało miejsce. Również przystąpienie nowych państw członkowskich do UE powoduje zwiększenie kapitału zakładowego Banku.

Pierwotna wartość kapitału zakładowego EBI w 1958 r. stanowiła 1 mld jednostek rozrachunkowych¹. Od 1 stycznia 1999 r. kapitał zakładowy Banku wynosi 100 mld euro. Udział poszczególnych państw członkowskich Banku w tym kapitale przedstawia tabela 1.

TABELA 1

NIEMCY	17.766.355.000 EUR
FRANCJA	17.766.355.000 EUR
WŁOCHY	17.766.355.000 EUR
WIELKA BRYTANIA	17.766.355.000 EUR
HISZPANIA	6.530.656.000 EUR
BELGIA	4.924.710.000 EUR
HOLANDIA	4.924.710.000 EUR
SZWECJA	3.267.057.000 EUR
DANIA	2.493.522.000 EUR
AUSTRIA	2.444.649.000 EUR
FINLANDIA	1.404.544.000 EUR
GRECJA	1.335.817.000 EUR
PORTUGALIA	860.858.000 EUR
IRLANDIA	623.380.000 EUR
LUKSEMBURG	124.677.000 EUR

Źródło: *Statue of the European Investment Bank, Luxemburg 1999, s. 4.*

¹ Europejska jednostka rozrachunkowa utworzona w 1958 r. na mocy art. 4 Statutu Banku oparta została na parytecie złota 1 j. r. = 0,8867088 g złota = 1 USD.

10 lipca 1974 r. zdecydowano, że będzie ona określona przez koszyk walut każdego z państw WE. Od 1 stycznia 1981 r. jednostka nosiła nazwę Europejskiej Jednostki Walutowej (European Currency Unit – ECU) i była podstawą wszelkich rozliczeń. W miarę przystępowania nowych państw do Wspólnot skład koszyka walut ECU się zmieniał. Kursy poszczególnych walut w stosunku do ECU były ogłaszane codziennie w „Dzienniku Urzędowym Wspólnot”. Od 1 stycznia 1999 r. jednostką księgowania jest euro. Międzynarodowy kod ISO dla euro to EUR.

Bank może zwiększyć środki finansowe poprzez zaciąganie pożyczek i emisję obligacji do wysokości 250% swego kapitału zakładowego. Pożyczki i obligacje mają dużo większe znaczenie jako źródło pozyskiwania środków na inwestycje niż wkłady państw członkowskich.

Cele, zasady i główne obszary działalności

Zgodnie z art. 267 Traktatu o WE, zadaniem EBI jest przyczynianie się, dzięki środkom pochodzącym z rynku kapitałowego i źródeł własnych, do zrównoważonego i stabilnego rozwoju rynku wewnętrznego Wspólnoty.

Działając jako instytucja *non profit*, EBI udziela pożyczek i gwarancji, umożliwiających finansowanie projektów we wszystkich sektorach gospodarki. Projekty finansowane przez Bank na terytorium UE muszą przyczyniać się do realizacji takich celów, jak:

- wspieranie rozwoju mniej rozwiniętych regionów UE,
- modernizacja lub przekształcenia przedsiębiorstw bądź tworzenie, w związku ze stopniowym organizowaniem wspólnego rynku nowych placówek, które ze względu na swoje rozmiary lub swój charakter nie mogą być w pełni finansowane ze środków będących do dyspozycji poszczególnych członków Wspólnoty,
- finansowanie przedsięwzięć, którymi zainteresowanych jest wspólnie kilku członków Wspólnoty i które, ze względu na swoje rozmiary lub na swój charakter, nie mogą być w pełni sfinansowane ze środków będących do dyspozycji poszczególnych członków Wspólnoty,
- poprawa stanu europejskiej infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,
- ochrona środowiska naturalnego, podnoszenie poziomu życia oraz promowanie rozwoju terenów zurbanizowanych,
- osiągnięcie celów wspólnotowych w zakresie energetyki,

- podnoszenie międzynarodowej konkurencyjności przemysłu,
- wspieranie działalności małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury miejskiej w sektorze ochrony zdrowia i edukacji w ramach Amsterdamskiego Programu Działań Specjalnych (*Amsterdam Special Action Programme*), wspierającego wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia.

Poza terytorium UE Bank kieruje się zasadami wspólnotowej polityki wspierania rozwoju, udzielając kredytów na inwestycje w ponad 120 krajach Afryki, Karaibów i Pacyfiku, w basenie Morza Śródziemnego, w Europie Środkowej i Wschodniej oraz w Azji i Ameryce Łacińskiej. Rozszerzenie działalności EBI na obszary inne niż terytorium UE było możliwe w wyniku upoważnienia Banku do takiej działalności przez jego państwa członkowskie.

W ramach zadań wyznaczonych przez postanowienia art. 267 Traktatu o WE Bank udziela kredytów i gwarancji pożyczkobiorcom, zarówno prywatnym, jak i publicznym, wspierając inwestycje realizowane we wszystkich sektorach gospodarki – przy czym są to, zazwyczaj, projekty na dużą skalę. Umowy są zawierane przez Bank bezpośrednio z wnioskodawcami bądź z podmiotami pośredniczącymi (rządy, banki) – w zależności od wielkości projektu. Rządy państw są podmiotami umów kredytowych z reguły w przypadku projektów o wartości przekraczającej 25 mln euro. Projekty średniej wielkości są natomiast finansowane pośrednio, przez linie kredytowe udostępniane bankom i innym instytucjom finansowym, działającym na poziomie lokalnym, regionalnym lub europejskim. EBI wymaga dla swoich pożyczek i linii kredytowych gwarancji państwa lub innych instytucji o pierwszorzędnej wiarygodności finansowej – z wyjątkiem tych, w przypadku których pożyczkobiorcą jest rząd. Udzielenie pożyczki na realizację konkretnego projektu wymaga także zaangażowania innych źródeł finansowych. EBI jest bowiem uzupełniającym źródłem finansowania, którego udział w realizowanych inwestycjach nie przekracza 50%. W praktyce projekty wspomagane przez Bank są bardzo często współfinansowane przez najbardziej wiarygodne międzynarodowe instytucje finansowe, wśród których główne miejsce zajmuje Bank Światowy.

EBI udziela pożyczek średnio- i długoterminowych. W przypadku inwestycji przemysłowych okres kredytowania wynosi 7–11 lat, nato-

miast w odniesieniu do przedsięwzięć infrastrukturalnych, w tym także z dziedziny energetyki, do 20 lat.

Ponieważ kryterium działalności EBI nie jest maksymalizacja zysków, warunki udzielania pomocy finansowej są bardzo korzystne, na co wpływają także: wysoka wiarygodność finansowa Banku (najwyższy wskaźnik AAA) i jego udziałowców, niezależność stosowanych kryteriów, dotychczasowe osiągnięcia i tradycje ułatwiające pozyskiwanie środków na międzynarodowym rynku kapitałowym.

Oprocentowanie pożyczek ustalane jest dwójako: EBI określa poziom stałej stopy procentowej z jednoczesnym zastosowaniem zmiennego koszyka walut lub też zmienną stopę procentową – w tej opcji kredyt określony jest w jednej walucie. Stopy procentowe ustalane są przez EBI cztery razy w roku i odzwierciedlają koszty działalności Banku w poprzednim okresie. Ich wysokość jest jednakowa dla wszystkich wnioskodawców. Okres karencji spłaty pożyczek jest zróżnicowany: zależy od długości okresu kredytowania, z reguły jednak nie przekracza 5 lat.

Ponieważ EBI angażuje się w finansowanie różnorodnych inwestycji, wymagających zróżnicowanej dokumentacji, nie istnieje standardowy, ustalony przez Bank, zestaw dokumentów przedkładanych przez wnioskodawcę ubiegającego się o pożyczkę. Przygotowano natomiast ogólny zestaw informacji pomocnych przy wypełnianiu wniosków aplikacyjnych. Zgodnie z nimi, podmioty takie jak przedsiębiorstwa powinny umieścić we wniosku stosowne informacje dotyczące ich statusu prawnego, udziałowców, głównych partnerów i ich wyników finansowych. Poza tym wniosek musi zawierać także dane techniczne dotyczące realizowanego projektu (wielkość produkcji, rodzaj stosowanych technologii itp.), ekonomiczne (sprzedaż, pozycja na rynku, przewidywane tendencje kształtowania się poziomu cen, popytu, odniesienie do zewnętrznych uwarunkowań gospodarczych itp.), finansowe (plan realizacji projektu, harmonogram wydatków itd.). Wszystkie te informacje są podstawą oceny projektu i podlegają skrupulatnej analizie ze strony pracowników Banku.

EBI przywiązuje dużą wagę do wstępnej oceny projektów (*project appraisal*). Projekty analizowane są przez grupę inżynierów, ekonomi-

stów i analityków finansowych, współpracujących także z wnioskodawcą. W pierwszej kolejności ocena wniosku skupia się na tzw. odpowiedzialności (*liability of the project*), to znaczy odpowiedzi na pytanie, czy przyczynia się on do realizacji tych wspólnotowych celów, za których promocję EBI jest odpowiedzialny. Zgodność charakteru inwestycji z priorytetami działalności EBI, które są z kolei konsekwencją kierunków przyjętych w politykach wspólnotowych, jest istotnym czynnikiem wpływającym na decyzję o przyznaniu dofinansowania. Ocenie podlega także strona ekonomiczna, techniczna i finansowa wniosku. Szczególną uwagę zwraca się na kwestie ochrony środowiska oraz zgodność wniosków z prawem. Ocena projektu jest dokonywana na prośbę instytucji, która ze strony danego państwa zajmuje się współpracą z Bankiem. Koszt oceny projektu ponosi EBI. Cała procedura jest poufna, a jej realizacja, z udziałem kredytobiorcy, umożliwia mu wykorzystanie doświadczenia i wiedzy fachowej pracowników Banku, zdobytych podczas pracy nad projektami przygotowywanymi w państwach członkowskich Unii. Analizując przygotowanie inwestycji, Bank uwzględnia także, poza opinią państwa członkowskiego zaangażowanego w projekt, opinię Komisji Europejskiej.

Po zakończeniu oceny projekt jest przekazywany do analizy i aprobaty Zarządu, a następnie do Rady Dyrektorów, która podejmuje ostateczną decyzję o udzieleniu pożyczki.

Od momentu podpisania kontraktu pożyczkowego realizacja projektu jest stale monitorowana przez EBI, dzięki czemu może on odpowiednio reagować w sytuacji wystąpienia dodatkowych potrzeb finansowych, jak również stoi na straży właściwego, zgodnego z prawem i pierwotnym przeznaczeniem wykorzystania przyznanych środków. Ostatecznie Bank ocenia, czy inwestycja została zrealizowana zgodnie z umową i ocenia jej rezultaty.

Finansowanie inwestycji ze środków własnych Banku jest kierowane do rządów wszystkich państw, natomiast ze środków obciążonych ryzykiem kredytowym realizuje się projekty inicjowane przez rządy państw członkowskich UE oraz rządy państw będących stroną umów zawieranych przez Wspólnotę. Bank wymaga od instytucji ubiegających się o dofinansowanie publikowania ogłoszeń o przetargach na realizację projektów w Dzienniku Urzędowym UE oraz, jeśli tylko jest to

niezbędne, w innych publikacjach, np. o charakterze lokalnym. Inwestorzy są zobowiązani do stosowania formularzy wypełnionych w jednym z oficjalnych języków Unii (obecnie jest ich 11), zgodnych z międzynarodowymi standardami i specyfikacjami. Nie bierze się pod uwagę narodowości wnioskodawcy inwestora; projekty oceniane są wyłącznie pod względem formalnym i merytorycznym.

Zasady ustanowione przez Bank, dotyczące procedur ubiegania się o dofinansowanie projektów realizowanych poza obszarem UE, nakładają na wnioskodawców pełną odpowiedzialność za realizację inwestycji – w szczególności dotyczy to jej aspektów prawnych, takich jak np. odpowiednie wypełnienie specyfikacji przetargowej czy administrowanie projektem. Udział EBI ogranicza się do kontrolowania stopnia wypełnienia warunków, które stanowiły podstawę podjęcia pozytywnej decyzji o przyznaniu dofinansowania, zgodności zastosowanych procedur z tymi, które obowiązują w Banku.

W stowarzyszonych z WE państwach Europy Środkowej i Wschodniej EBI angażuje swoje środki przede wszystkim w projekty zmierzające do rozwoju infrastruktury (transport, telekomunikacja, energetyka), poprawy stanu środowiska naturalnego i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw. W dziedzinie transportu i telekomunikacji projekty te służą modernizacji narodowych sieci transportowych oraz rozwojowi ich połączeń z sieciami innych państw, w tym głównie członków UE (Trans European Networks – TEN-s).

Na obszarze ponad 70 krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku stowarzyszonych z WE, poprzednio w ramach Konwencji z Lome, a od czerwca 2000 r. Konwencji z Cotonou, środki finansowe EBI przeznaczone są przede wszystkim na budowę podstawowej infrastruktury niezbędnej do rozwoju gospodarczego tych krajów (budowa i modernizacja elektrowni, budowa linii przesyłu energii, eksploatacja złóż gazu i ropy naftowej).

W ostatnich latach EBI prowadzi bardzo aktywną działalność w ramach nowej polityki śródziemnomorskiej UE. Polityka UE w tym regionie, której ramy określa Deklaracja barcelońska z 1995 r., zmierza do utworzenia do 2010 r. Eurośródziemnomorskiego partnerstwa ekonomicznego, finansowego, politycznego, kulturalnego i społecznego. Państwa śródziemnomorskie uzyskały bezzwrotną pomoc finansową (program MADA) oraz dostęp do kredytów EBI. Ze środków Banku są

TABELA 2 Pożyczki udzielone przez EBI w 2000 r. i w latach 1996-2000

KRAJ	2000		1996-2000	
	MLN EUR	%	MLN EUR	%
BELGIA	503	1,4	3.384	2,3
DANIA	991	2,8	4.060	2,8
NIEMCY	6.038	16,8	23.281	15,9
GRECJA	1.712	4,8	5.335	3,6
HISZPANIA	4.199	11,7	16.667	11,4
FRANCJA	3.323	9,2	15.684	10,7
IRLANDIA	419	1,2	1.165	0,8
WŁOCHY	5.640	15,7	21.718	14,8
LUKSEMBURG	200	0,6	510	0,3
HOLANDIA	260	0,7	2.161	1,5
AUSTRIA	735	2,0	2.744	1,9
PORTUGALIA	1.852	5,1	7.604	5,2
FINLANDIA	525	1,5	2.356	1,6
SZWECJA	621	1,7	3.600	2,5
WIELKA BRYTANIA	3.303	9,2	15.877	10,8
INNE	321	0,9	1.286	0,9
OGÓLNIE UE	30.644	85,0	127.431	86,8
KRAJE KANDYDUJĄCE	2.948	8,2	10.398	7,1
(W TYM POMOC PRZEDAKCESYJNA)	1.618	4,5	4.455	3,0
OGÓLNIE KRAJE KANDYDUJĄCE	2.948	8,2	10.398	7,1
KRAJE ŚRÓDZIEMNOMORSKIE (Z WYJĄTKIEM CYPRU I MALTY)	1.214	3,4	4.595	3,1
AKP, TERYTORIA ZAMORSKIE, RPA	541	1,5	2.459	1,7
AZJA, AMERYKA ŁACIŃSKA	532	1,5	1.627	1,1
BALKANY	154	0,4	318	0,2
ŁĄCZNIE INNE KRAJE	2.441	6,8	8.999	6,1
ŁĄCZNIE	36.033	100,0	146.828	100,0

Źródło: EBI, Informator I – 2001 nr 107.

finansowane inwestycje głównie w dziedzinie infrastruktury, ochrony środowiska, telekomunikacji, przemysłu i turystyki.

Mechanizm podejmowania decyzji

Organy

Bank ma własną strukturę administracyjną i samodzielne organy decyzyjne, wyraźnie oddzielone od innych organów (instytucji) UE, aczkolwiek ściśle z nimi współpracujące. Zgodnie z art. 8 Statutu EBI, Bank jest kierowany i zarządzany przez:

- Radę Gubernatorów,
- Radę Dyrektorów, zwaną również Radą Administracyjną,
- Zarząd,
- Komitet Kontrolerów (Rewidentów Księgowych).

Rada Gubernatorów

Składa się ona z ministrów nominowanych przez państwa członkowskie po jednym z każdego państwa. Do jej obowiązków należy:

- 1) ustalanie ogólnych kierunków polityki kredytowej Banku,
- 2) decydowanie o podwyższeniu kapitału zakładowego (art. 4 i 5 Statutu),
- 3) realizowanie uprawnień przyznanych w art. 6 Statutu, odnoszących się do preferencyjnych kredytów zaciąganych przez Bank w państwach członkowskich UE,
- 4) powoływanie członków Rady Dyrektorów i Komitetu Zarządzającego,
- 5) zatwierdzanie corocznego raportu na temat działalności EBI, przygotowywanego przez Radę Dyrektorów,
- 6) zatwierdzanie bilansu, rachunków zysku i strat,
- 7) zatwierdzanie procedur, formalnych zasad funkcjonowania Banku.

Ponadto, zgodnie z art. 18 Statutu, Rada Gubernatorów, działając na podstawie propozycji Rady Dyrektorów, podejmuje decyzję o przyznaniu kredytu na realizację inwestycji realizowanej w całości lub częściowo poza obszarem UE. Rada jest również organem właściwym do decydowania o zawieszeniu operacji bankowych, a także likwidacji Banku – w sytuacjach, kiedy zachodzi taka konieczność.

Rada podejmuje decyzje większością głosów jej członków. Większość ta musi reprezentować co najmniej 50% kapitału zakładowego EBI. Każde państwo członkowskie dysponuje natomiast taką liczbą głosów, jaka mu przysługuje podczas głosowania ważonego w Radzie UE.

Rada Dyrektorów

Składa się ona z dyrektorów i 13 zastępców. Są oni mianowani na kadencje 5-letnie. Niemcy, Francja, Włochy, Wielka Brytania mają po 3 miejsca; Hiszpania ma 2 miejsca; pozostałe państwa członkowskie mają po 1 miejscu, a 1 dyrektor jest mianowany przez Komisję Europejską. Stosowne proporcje są także zachowane w przypadku zastępców dyrektorów. Członkowie Rady Dyrektorów rekrutują się z grona wysokich urzędników banków, instytucji finansowych lub gospodarczych, a ich niezależność i kompetencje nie mogą budzić wątpliwości. Mają oni status funkcjonariuszy europejskich i za swą działalność odpowiadają tylko przed Bankiem. Rada ma wyłączne prawo podejmowania decyzji dotyczących przyznawania pożyczek i udzielania gwarancji bankowych, ustalania stóp procentowych, a także zaciągania pożyczek przez Bank. Nadzoruje zgodność funkcjonowania Banku z postanowieniami Traktatu Rzymskiego i Statutu EBI oraz wytycznymi Rady Gubernatorów. Rada Dyrektorów na koniec każdego roku finansowego przedkłada Radzie Gubernatorów raport z działalności EBI, który, po uzyskaniu akceptacji, jest publikowany. Pracami Rady Dyrektorów kieruje przewodniczący.

Zarząd

Jest to organ wykonawczy EBI. Na jego czele stoi prezes, wspomagany przez 7 wiceprezesów. Są oni mianowani przez Radę Gubernatorów na wniosek Rady Dyrektorów. Mają status funkcjonariuszy europejskich i odpowiadają tylko przed Bankiem. Ich kadencja trwa 6 lat i jest odnawialna. Organ ten zarządza bieżącą działalnością Banku pod nadzorem Rady Dyrektorów. Prezesowi Zarządu podlega personel EBI. Jest on zgrupowany w 7 Departamentach oraz w Dziale Doradztwa Technicznego. W końcu 2000 r. personel EBI liczył 1.033 osoby.

Komitet Kontrolerów (Rewidentów Księgowych)

Składa się z 3 kontrolerów mianowanych przez Radę Gubernatorów spośród wysokich urzędników organów kontrolnych państw członkowskich EBI na trzy lata, z możliwością reelekcji. Sprawdza prawidłowość prowadzenia operacji oraz ksiąg Banku. Zatwierdza również bilans i rozrachunek zysków i strat.

Procedura podejmowania decyzji

Decyzje poszczególnych organów EBI, w zależności od ich rangi merytorycznej, mogą być podejmowane jednomyślnie lub większością głosów (różne warianty tej większości). Przy podejmowaniu decyzji kwalifikowaną (ważoną) większością głosów poszczególne państwa członkowskie EBI mają różne liczby głosów, w takich samych proporcjach jak w Radzie Unii. Posiedzenia organów Banku mają charakter zamknięty.

Współpraca EBI z głównymi organami (instytucjami) UE

Przyczyniając się do realizacji nadrzędnych celów wspólnotowych – umacniania procesów integracyjnych i zrównoważonego rozwoju gospodarczego Unii – EBI ściśle współpracuje z innymi instytucjami UE, jednocześnie zachowując własną niezależność administracyjną i procedury decyzyjne. Współdziałanie to gwarantuje optymalną efektywność stosowanych przez Bank instrumentów, umożliwia wsparcie inwestycji o szczególnie istotnym, z punktu widzenia interesu wspólnotowego, znaczeniu, zarówno na obszarze Unii, jak i poza nią. EBI uczestniczy także w informowaniu innych instytucji UE, jak również opinii publicznej o postępach w realizacji celów wspólnotowych poprzez udział w przygotowywaniu różnych publikacji i raportów.

Głównym partnerem EBI jest Komisja Europejska. Instytucja ta, pełniąc w systemie instytucjonalnym UE funkcje inicjatywy ustawodawczej, zarządzania, kontroli i reprezentowania Unii na zewnątrz, ma swą reprezentację w Radzie Dyrektorów EBI i opiniuje propozycje finansowe Banku. Współpraca tych instytucji dotyczy w szczególności takich kwestii, jak: wprowadzanie zasad polityki rozwoju regionalnego,

ochrony środowiska, transportu oraz realizacja przedsięwzięć podejmowanych wspólnie z krajami spoza Unii.

Z Radą Unii, instytucją wyposażoną przede wszystkim w kompetencje ustawodawcze i koordynacji polityki gospodarczej państw członkowskich UE, EBI współpracuje w zakresie realizacji tych polityk wspólnotowych, które odnoszą się do obszaru działań Banku. Przewodniczący Banku ma prawo uczestniczenia w posiedzeniach Rady Unii i prezentowania opinii we wspólnych sprawach (rozwój transeuropejskich sieci transportowych, komunikacyjnych, telekomunikacyjnych i innych, jak również w sprawach dotyczących finansowych aspektów współpracy Unii z krajami trzecimi).

W ramach współpracy Banku z Radą Europejską, nadrzędną instytucją polityczną UE, nadającą impuls jej rozwojowi, wspomaga on przygotowywanie prac Rady oraz sporządza raporty na temat własnego wkładu w realizację celów wspólnotowych, jak również opracowuje prognozy w zakresie przewidywanego wzrostu gospodarczego państw członkowskich UE.

Szczególny wymiar ma współpraca EBI z Parlamentem Europejskim, którego znaczenie w systemie instytucjonalnym UE ciągle rośnie. Obie instytucje informują się wzajemnie o podejmowanych działaniach, inicjowane są również wzajemne kontakty na wysokim szczeblu. Bank, na zaproszenie Parlamentu, uczestniczy w pracach niektórych komisji parlamentarnych, wspomaga opracowanie przez Radę Unii lub Komisję Europejską odpowiedzi na pytania stawiane przez Parlament dotyczące działań EBI.

Wszelkie spory, które mogą wyniknąć między Bankiem a państwami członkowskimi UE, rozstrzyga Trybunał Sprawiedliwości, stojący na straży nienaruszalności postanowień traktatów. Decyduje on również o legalności decyzji podejmowanych przez EBI i jego organy. Na podstawie odpowiednich klauzul arbitrażowych lub rozszerzających jego kompetencje Trybunał może również rozstrzygać spory między Bankiem a pożyczkodawcami i pożyczkobiorcami. Jest on również właściwy do rozstrzygnięcia sporów między EBI a jego personelem.

Jako instytucja zarządzająca publicznymi środkami UE Bank podlega kontroli Trybunału Obrachunkowego, sprawującego nadzór nad gospodarką finansową Unii. Jest ona jednak ograniczona wyłącznie do dochodów i wydatków wspólnotowych, zarządzanych przez EBI.

Bank jest, obok Komisji Europejskiej i 80 banków z obszaru Unii Europejskiej, głównym udziałowcem utworzonego w 1994 r. Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego, którego celem jest finansowanie infrastruktury transeuropejskiej oraz inwestycji kapitałowych.

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

Geneza, członkostwo i status prawny Banku

Europejski Bank Centralny (EBC) jest najmłodszą instytucją finansową UE i jedną z najmłodszych w świecie. Z formalnoprawnego punktu widzenia jest on jednak nie instytucją finansową Unii, lecz jednym z najważniejszych wyspecjalizowanych organów Wspólnoty Europejskiej (ale nie Unii Europejskiej), którego działalność dotyczy wyłącznie obszaru Unii Gospodarczej i Walutowej. Powstał 1 czerwca 1998 r. w wyniku przekształcenia, działającego podczas drugiego etapu budowy Unii Gospodarczej i Walutowej, Europejskiego Instytutu Walutowego.

Utworzenie Banku jest konsekwencją decyzji państw członkowskich UE o przejściu z dniem 1 stycznia 1999 r. do budowy trzeciego etapu UGW i wprowadzeniu wspólnej waluty, euro. EBC został ukształtowany na wzór banku centralnego Niemiec – Bundesbanku – ze względu na jego renomę i dużą niezależność od władz politycznych oraz najlepsze przystosowanie do działania w systemie państwa federalnego. Wybór Bundesbanku jako wzorca częściowo był również podyktowany chęcią zjednania dla UGW nieufnego społeczeństwa niemieckiego. Siedzibą EBC jest Frankfurt nad Menem.

Podstawę prawną powstania EBC stanowi traktat o WE, który jednocześnie przewiduje utworzenie Europejskiego Systemu Banków Centralnych, ESBC (art. 8 Traktatu). Statuty EBC i ESBC zostały, w formie protokołu, dołączone do Traktatu o WE jako jego integralna część.

W skład ESBC wchodzi: EBC i narodowe banki centralne 15 państw członkowskich UE. EBC oraz narodowe banki centralne dwunastu (po przystąpieniu Grecji do strefy euro od 1 stycznia 2001 r.) państw członkowskich UE tworzą natomiast tzw. Eurosystem, potocznie określany jako Euroland. Poza nim pozostają ciągle jeszcze Dania, Szwecja i Wielka Brytania.

ESBC nie ma osobowości prawnej. Taką osobowość prawną ma natomiast EBC. Na terytorium każdego z państw członkowskich korzysta on z najszerszej zdolności prawnej, może nabywać lub zbywać ruchomości i nieruchomości oraz być stroną przed sądami wspólnotowymi w zakresie legalności aktów prawnych, które ustanowił, oraz w sytuacji zaniechania działalności ustawodawczej (legitymacja bierna). Ma również legitymację czynną do kwestionowania aktów innych organów UE w celu ochrony własnych uprawnień.

EBC na terytorium państw członkowskich korzysta z przywilejów i immunitetów o charakterze funkcjonalnym, czyli takich, jakie są konieczne do wypełnienia jego zadań, na warunkach określonych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów, dołączonym do Traktatu o WE oraz w Statucie Banku.

Bank jest instytucją w pełni niezależną podczas wykonywania nałożonych na niego zadań. Niezależność ta dotyczy także narodowych banków centralnych, tworzących wraz z EBC Europejski System banków Centralnych oraz członków ich organów decyzyjnych. Oznacza to, że oni wszyscy nie ubiegają się i nie przyjmują żadnych instrukcji od instytucji lub organów Wspólnoty czy też rządów państw członkowskich lub jakichkolwiek innych organizmów. Instytucje i organy Wspólnoty, a także rządy państw członkowskich ze swej strony zobowiązują się do przestrzegania tej niezależności i niewywierania wpływu na członków organów EBC i narodowych banków centralnych przy wykonywaniu ich obowiązków.

Członkowie organów decyzyjnych i personel EBC oraz narodowych banków państw członkowskich nawet po zakończeniu swych funkcji są związani tajemnicą zawodową.

EBC ma własny budżet, niezależny od budżetu Wspólnoty Europejskiej. Istnieje również wyraźna linia podziału między gestią EBC a interesami finansowymi Wspólnoty.

Cele, zadania oraz kompetencje ESBC i EBC

Zgodnie z art. 105 Traktatu o WE, głównym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla tego głównego celu wspiera on ogólną politykę gospodarczą realizowaną przez państwa

członkowskie UGW, przyczyniając się w ten sposób do realizacji zadań sformułowanych w art. 2 Traktatu o WE.

Do podstawowych zadań ESBC należy:

- definiowanie i realizacja polityki pieniężnej Wspólnoty,
- przeprowadzanie operacji walutowych zgodnie z postanowieniami art. 111 Traktatu o WE,
- utrzymywanie oficjalnych rezerw walutowych państw członkowskich i zarządzanie nimi,
- wspieranie sprawnego działania systemów płatniczych.

Podczas realizacji swych zadań ESBC przestrzega zasad gospodarki rynkowej, włączając w to wolną konkurencję. EBC pełni funkcje doradcze wobec wszystkich planowanych działań Wspólnoty objętych jego kompetencją, a w stosunku do władz krajowych wydaje opinie w sprawach projektów aktów ustawodawczych dotyczących sfery jego uprawnień. Na polecenie Rady Unii może także wykonywać zadania związane z nadzorem nad instytucjami kredytowymi i finansowymi (z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych).

EBC przysługuje wyłączne prawo emisji banknotów euro we Wspólnocie. Takie banknoty, które są już jedynym prawnym środkiem płatniczym w państwach członkowskich UGW, mogą być emitowane przez EBC i – z jego upoważnienia – narodowe banki centralne. Państwa członkowskie mogą również bić monety euro po uzyskaniu zgody EBC w sprawie wielkości emisji. Decyzje co do nominałów i danych technicznych monet dopuszczonych do obiegu podejmuje Rada Unii po porozumieniu z EBC (art. 106 Traktatu o WE).

Kapitał zakładowy EBC

Zgodnie ze statutem, kapitał EBC wynosi 5 mld euro. Może być podwyższony decyzją Rady Zarządzającej, podjętą kwalifikowaną większością głosów. Jedynymi subskrybentami i właścicielami tego kapitału są narodowe banki centralne wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, także tych, które nie uczestniczą w UGW. Subskrybowanie

wysokości udziału narodowego banku centralnego w kapitale zakładowym następuje wg klucza uwzględniającego udział danego państwa członkowskiego w ludności UE w przedostatnim roku poprzedzającym utworzenie ESBC (50%) i w PKB mierzonym w cenach rynkowych, zarejestrowanym w ciągu pięciu lat poprzedzających przedostatni rok przed ustanowieniem ESBC (również 50%). Wagi przyznane bankom centralnym państw członkowskich są dostosowywane co pięć lat, porównując od ustanowienia ESBC (art. 29 Statutu ESBC).

Rada Zarządzająca na swym pierwszym posiedzeniu w dniu 9 czerwca 1998 r. określiła udział banków centralnych poszczególnych krajów członkowskich w kapitale EBC (por. tabela 3).

TABELA 3

BANK BELGII – BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE	2,8885%
BANK DANII – DANMARKS NATIONALBANK	1,6573%
BANK NIEMIEC – DEUTSCHE BUNDESBANK	24,4096%
BANK GRECJI – BANK OF GREECE	2,0585%
BANK HISZPANII – BANCO DE ESPAÑA	8,8300%
BANK FRANCJI – BANQUE DE FRANCE	16,8703%
BANK IRLANDII – CENTRAL BANK OF IRELAND	0,8384%
BANK WŁOCH – BANCA D'ITALIA	14,9616%
BANK LUKSEMBURGA – BANQUE CENTRALE DU LUXEMBOURG	0,1469%
BANK HOLANDII – DE NEDERLANDSCHE BANK	4,2796%
BANK AUSTRII – OESTERREICHISCHE NATIONALBANK	2,3663%
BANK PORTUGALII – BANCO DE PORTUGAL	1,9250%
BANK FINLANDII – SUOMEN PANKKI	1,3991%
BANK SZWECJI – SVERIGES RIKSBANK	2,6580%
BANK ANGLII – BANK OF ENGLAND	14,7109%

Źródło: European Central Bank decision on initial capital and target price structure. European Report No 2323 June 13, 1998.

Banki centralne 11 krajów uczestniczących wówczas w UGW zostały zobowiązane do wpłacenia swoich udziałów do 1 lipca 1998 r. Łącznie wpłaty te stanowiły około 4 mld euro.

ESBC ma także prawo do podejmowania interwencji na rynkach walutowych. W związku z tym Traktat z Maastricht o UE przewidywał, że państwa uczestniczące w UGW prześlą ESBC rezerwy dewizowe odpowiadające kwocie 50 mld euro. Rada Zarządzająca EBC zdecydowała w lipcu 1998 r., że rezerwy te wyniosą 39,46 mld euro (czyli 78,9% przewidywanej kwoty), z czego 15% stanowi złoto, a 85% waluty obce. Udział każdego narodowego banku centralnego w kwocie rezerw

dewizowych jest ustalony proporcjonalnie do jego udziału w subskrybowanym kapitale zakładowym.

Organy i struktura EBC

ESBC jest kierowany przez organy decyzyjne EBC. Głównymi organami decyzyjnymi EBC są:

- Rada Zarządzająca (zwana również Radą Dyrektorów),
- Zarząd,
- Rada Ogólna,
- Komitet Ekonomiczny i Finansowy.

Rada Zarządzająca

W skład Rady Zarządzającej, która odgrywa nadrzędną rolę w systemie decyzyjnym EBC, wchodzi członkowie Zarządu EBC oraz prezesi narodowych banków centralnych państw strefy euro. Prawo do głosowania mają jedynie członkowie Rady obecni na posiedzeniach. Regulamin wewnętrzny EBC przewiduje jednak sytuacje, w których członkowie Rady Zarządzającej obradują poza siedzibą EBC i mogą głosować za pośrednictwem telekonferencji. Każdemu członkowi Rady przysługuje 1 głos. Jeśli przepisy nie stanowią inaczej, Rada Zarządzająca podejmuje decyzje zwykłą większością głosów. Jeśli głosy rozkładają się równo, rozstrzyga głos prezesa. Kworum niezbędne przy podejmowaniu decyzji wynosi 2/3 członków².

W odniesieniu do spraw regulowanych przez postanowienia artykułów 28, 29, 30, 32, 33 i 51 Statutu EBC decyzje są podejmowane kwalifikowaną większością głosów. Głosy członków Rady Zarządzającej są wówczas ważone, proporcjonalnie do podziału subskrybowanego kapitału zakładowe-

² Na początku 2003 r. rozpoczęto działania zmierzające do reformy podejmowania decyzji w EBC. Zgodnie z propozycjami, po rozszerzeniu strefy euro do co najmniej 19 państw członkowskich w podejmowaniu decyzji na forum Rady Zarządzającej będzie brać udział nie więcej niż 21 osób (obecnie 18 osób – 6 członków Rady i 12 prezesów banków centralnych). Ma zostać wprowadzony system rotacji, a państwa członkowskie strefy euro będą podzielone na grupy. Kryterium podziału ma być wielkość PKB (5/6 wagi) oraz znaczenie sektora finansowego (1/6 wagi). Pięć najbogatszych państw (Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania i Holandia) miałoby do dyspozycji 4 głosy i każde z nich uczestniczyłoby w podejmowaniu decyzji na 80% posiedzeń; druga grupa, najliczniejsza (w tym Polska) miałaby łącznie 8 głosów i uczestniczyłaby w 57% spotkań; w grupie trzeciej znalazłyby się państwa z 3 głosami, mogące brać udział w podejmowaniu decyzji w 38% posiedzeń. EBC uzasadnia tę reformę odpowiedzialnością za rozwój UGW i euro. Propozycje te muszą zostać ratyfikowane przez parlamenty.

go EBC między banki centralne państw członkowskich Eurosystemu. Wagi głosów członków Zarządu są równe zero. Decyzja jest podjęta wówczas, jeśli głosy oddane za nią reprezentują co najmniej 2/3 subskrybowanego kapitału EBC i co najmniej połowę akcjonariuszy. Rada zbiera się minimum 10 razy w roku, a jej posiedzenia są poufne. Może ona jednak zdecydować o poinformowaniu opinii publicznej o wynikach jej obrad, z czego korzysta stosunkowo często.

Rada Zarządzająca uchwała wytyczne i podejmuje decyzje niezbędne do wykonywania zadań spoczywających na ESBC. Określa politykę pieniężną Wspólnoty (w tym zasadnicze stopy procentowe i poziom rezerw w EBSC) oraz ustala wytyczne służące jej realizacji. Uchwała akty prawne – zarówno wiążące, jak i pozbawione mocy wiążącej – przewidziane w postanowieniach art. 249 Traktatu o WE: rozporządzenia, decyzje, opinie i zalecenia. W jej gestii leży również prawo podejmowania decyzji o wniesieniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości. Pełni także funkcje konsultacyjne oraz decyduje o współpracy międzynarodowej EBC. Umowy międzynarodowe podpisywane przez Wspólnoty w sferze polityki pieniężnej są jednak zawierane przez Radę UE.

Zarząd EBC

Zarząd EBC składa się z prezesa, wiceprezesa i czterech członków. Członkowie Zarządu są mianowani, za wspólną zgodą, przez rządy państw członkowskich UE na szczeblu szefów państw i rządów na zalecenie Rady UE i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Radą Dyrektorów. Członkami Zarządu mogą być tylko obywatele państw członkowskich. Rekrutują się oni z grona osób o wysokich kwalifikacjach w sprawach monetarnych i bankowych. Kadencja członków Zarządu trwa osiem lat i nie jest odnawialna³. Jeśli w trakcie kadencji członek Zarządu przestał spełniać

³ Ośmioletnią kadencję prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu przewiduje art. 11.2 statutu EBC. Art. 50 statutu stanowi jednak, że w drodze derogacji art. 11.2 przy pierwszej nominacji członków Zarządu wiceprezes jest mianowany na 4 lata, a pozostali członkowie Zarządu na kadencje trwające od 5 do 8 lat. Na posiedzeniu w Brukseli 2–3 maja 1998 r. podjęto decyzję o powołaniu na stanowisko przewodniczącego Zarządu EBC Wima Duisenberga, który sprawował funkcję przewodniczącego banku centralnego Holandii w latach 1982–1996 oraz był przewodniczącym Europejskiego Instytutu Walutowego w latach 1996–1998. Wybór ten był dość trudny i okupiony został pewnym kompromisem. Wim Duisenberg zobowiązał się do dobrowolnego ustąpienia ze stanowiska po upływie czterech lat, to znaczy w połowie ośmioletniej kadencji. W ten oto sposób pogodzone dążenia Francji do objęcia stanowiska przewodniczącego Zarządu EBC przez Jeana Claude’a Tricheta i dążenia Niemiec i Holandii, aby tę funkcję sprawował Wim Duisenberg.

warunki niezbędne do sprawowania funkcji lub popełnił poważny błąd, Trybunał Sprawiedliwości, na żądanie Rady Zarządzającej lub Zarządu, może pozbawić go stanowiska.

Do zadań Zarządu, który jest organem kolegialnym, należy prowadzenie bieżącej działalności EBC, czyli realizacja polityki pieniężnej zgodnie z wytycznymi i decyzjami Rady Zarządzającej, która może również powierzyć Zarządowi inne zadania. Każdy członek Zarządu dysponuje jednym głosem (jeśli jest to uzgodnione, można głosować na zasadzie telekonferencji). Z reguły Zarząd podejmuje swe decyzje zwykłą większością oddanych głosów. W sytuacji równego rozłożenia głosów rozstrzyga głos prezesa. Kieruje on pracą EBC, przewodniczy posiedzeniom Rady Zarządzającej i Zarządu, reprezentuje EBC na zewnątrz, jest zapraszany na posiedzenia Rady UE. Przedstawia również sprawozdania z działalności Banku stosownym instytucjom Unii.

Rada Ogólna

Rada Ogólna jest trzecim organem decyzyjnym EBC. Składa się z prezesa, wiceprezesa Zarządu EBC oraz prezesów narodowych banków centralnych. W posiedzeniach Rady Ogólnej mogą uczestniczyć pozostali członkowie Zarządu, ale bez prawa do głosowania. Na tych samych zasadach w spotkaniach mogą brać udział: przewodniczący Rady Unii i członek Komisji Europejskiej.

W porównaniu z innymi organami EBC Rada Ogólna jest forum szczególnym, a jej rola jest ograniczona. Wynika to z faktu, że nie wszystkie państwa członkowskie UE znajdują się w UGW. Rada Ogólna stanowi więc forum łączące państwa członkowskie UGW i pozostałe kraje członkowskie UE. Więż taka jest bardzo potrzebna ze względu na przyszły ewentualny udział Danii, Szwecji i Wielkiej Brytanii w UGW.

Rada pełni funkcje doradcze, wspomagające i administracyjne. Zajmuje się m.in. zbieraniem informacji statystycznych, przygotowaniem sprawozdań z działalności EBC. Jej działalność przejawia się jednak przede wszystkim w realizacji tych spośród zadań powierzonych zlikwidowanemu już Europejskiemu Instytutowi Walutowe-

mu, które muszą być kontynuowane w ciągu trzeciego etapu tworzenia UGW. Są to głównie zadania związane z przygotowaniem do włączenia do strefy euro pozostających obecnie poza nią trzech państw członkowskich UE.

Komitet Ekonomiczny i Finansowy

Komitet powstał w miejsce działającego do rozpoczęcia trzeciego etapu budowy UGW Komitetu Monetarnego i rozpoczął działalność 1 stycznia 1999 r. Jego zadaniem jest przedstawianie opinii Radzie Unii oraz Komisji Europejskiej, na ich prośbę bądź z własnej inicjatywy, we wszystkich sprawach związanych z UGW. W skład Komitetu wchodzi po 2 przedstawiciele każdego państwa członkowskiego, Komisji Europejskiej oraz EBC. Rekrutują się oni z grona ekspertów o wysokich kwalifikacjach z zakresu gospodarki i finansów. Przedstawiciele państw członkowskich zasiadający w Komitecie powinni jednocześnie zajmować wysokie stanowiska w administracji i krajowych bankach centralnych. Komitet zajmuje się bieżącym monitoringiem oraz oceną ogólnej sytuacji ekonomiczno-finansowej UGW ze szczególnym uwzględnieniem kwestii monetarnych, przepływu kapitałów, funkcjonowania systemu płatności i rozliczeń pieniężnych. Odpowiada on również za kontakty z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

Instrumenty prawne realizacji zadań EBC

W celu realizacji postawionych przed EBC zadań jego organy, o czym już wspomniano, zostały wyposażone (aczkolwiek w ograniczonym zakresie) w istotne instrumenty prawne, do których należą: rozporządzenia, decyzje, zalecenia i opinie w rozumieniu art. 249 Traktatu o WE (art. 110 traktatu o WE i art. 34 Statutu). Wśród aktów prawnych stanowionych przez EBC nie ma jedynie dyrektyw, których wyłącznymi adresatami są państwa członkowskie. Wszystkie akty prawne stanowione przez EBC są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Kontrolę zgodności z prawem aktów przyjętych przez EBC sprawuje Trybunał Sprawiedliwości. Jest on również właściwy do orzekania w innych sprawach, w których stroną jest EBC, w sytuacjach i na warunkach określonych przez Traktat. Decyzję o wniesieniu przez EBC sprawy do Trybunału Sprawiedliwości podejmuje Rada Zarządzająca.

Struktura wewnętrzna EBC

Wewnętrzną strukturę EBC tworzą dyrekcje generalne, dyrekcje i wydziały. Praca każdej jednostki jest nadzorowana przez jednego z członków Zarządu.

W kwietniu 2000 r. we wszystkich jednostkach EBC we Frankfurcie nad Menem było zatrudnionych około 770 pracowników. Są oni rekrutowani w 15 państwach członkowskich UE według kryterium kompetencji zawodowych (bez rozpisywania konkursu). Uposażenie funkcjonariuszy EBC jest bardzo wysokie (prawdopodobnie wyższe niż w przypadku innych instytucji UE; dane na ten temat są traktowane jako poufne). Członkowie organów decyzyjnych EBC i ich personel są zobowiązani do przestrzegania tajemnicy zawodowej, nawet po zakończeniu sprawowania swych funkcji w Banku.

Przepisy prawne dotyczące personelu EBC uchwała Rada Zarządzająca. Do rozpoznawania wszelkich spraw między EBC a jego pracownikami właściwy jest Trybunał Sprawiedliwości.

Współpraca EBC z innymi instytucjami UE

Pozostając niezależną (w zasadzie) instytucją finansową WE, Europejski Bank Centralny utrzymuje ścisłe kontakty z innymi organami Unii, w szczególności zaś z Radą Unii, Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim. Do takiej współpracy zobowiązują go stosowne postanowienia Traktatu o WE.

Przewodniczący Rady Unii może uczestniczyć, bez prawa do głosowania, ale z prawem do głosu, w posiedzeniach Rady Zarządzającej EBC. Prezes Banku jest z kolei zapraszany na posiedzenia Rady Unii wówczas, gdy obraduje ona w gronie ministrów gospodarki i finansów, a więc jako tzw. ECOFIN, i dyskutuje nad sprawami dotyczącymi celów i zadań ESBC. Prezes EBC uczestniczy również w spotkaniach grupy Euro 12, a więc w gronie ministrów gospodarki i finansów krajów strefy euro. Ponadto, EBC i krajowe banki centralne są reprezentowane na forum Komitetu Ekonomicznego i Finansowego UGW.

Również członek Komisji Europejskiej, którym najczęściej jest komisarz odpowiadający za gospodarkę i finanse UE, może uczestniczyć, bez prawa do głosowania, w posiedzeniach Rady Zarządzającej i Rady Ogólnej EBC.

Do Rady Europejskiej, Rady Unii, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego EBC kieruje roczne sprawozdania z działalności ESBC i realizacji polityki walutowej. Na podstawie tych sprawozdań Rada Unii i Parlament Europejski mogą odbyć ogólną debatę. Prezes EBC i pozostali członkowie Zarządu, na wniosek Parlamentu lub z własnej inicjatywy, mogą być wysłuchani przez kompetentne komisje Parlamentu Europejskiego.

EBC publikuje również inne raporty i biuletyny, które kieruje do różnych instytucji UE.

Na forum międzynarodowym EBC utrzymuje ścisłe kontakty z MFW i OECD.

Literatura wykorzystana w artykule

1. Bulletin mensuel de la BCE, lata 2001-2002, różne numery. Francfort-sur-le Main.
2. E. Chrabonszczewska: *Międzynarodowe organizacje finansowe*. Studia Finansowo-Bankowe, Warszawa 1991 Poltext.
3. E. Chrabonszczewska (red. nauk.): *Polska a międzynarodowe organizacje finansowe*. Warszawa, Kolegium Gospodarki Światowej SGH, nr 204/1999.
4. J. Dwilewicz, H. Maszkowski: *Działalność Europejskiego Banku Inwestycyjnego w Polsce*. „Studia Europejskie” nr 1/2000.
5. K. Kołodziejczyk: *Geneza wspólnotowej waluty euro*. Warszawa 2000 Wyd. „Scholar”.
6. P. Kowalewski: *Euro a międzynarodowy system walutowy*. Warszawa 2001 Twigger.
7. K. Michałowska-Gorywoda: *Podejmowanie decyzji w Unii Europejskiej*. Warszawa 2002 Wyd. „Scholar”.
8. A. Nowak-Far: *Unia Gospodarcza i Walutowa w Europie*. Warszawa 2001.
9. L. Oręziak: *Euro – nowy pieniądz*. Warszawa 1999 PWN.
10. Rapport annuel BCE, lata 1999-2001. Francfort-sur-le Main.
11. B. Sulimierski: *Stosunki Polski z instytucjami finansowymi. Problemy otwarcia gospodarki*. Instytut Rozwoju i Studiów Strategicznych nr 65/1997.
12. B. Sulimierski: *Współpraca Europejskiego Banku Inwestycyjnego z krajami Europy Środkowej i Wschodniej w 1998 r.* „Wspólnoty Europejskie” nr 11 (99), 1999 r.
13. R. Szymczak: *Rola międzynarodowych instytucji finansowych*. „Bank i Kredyt” nr 1-2/1997.
14. R. Wierzba: *Europejski Bank Centralny*. Warszawa 2003 Twigger.
15. P. Żukowski: *Euro – Świat, Europa, Polska*. Warszawa 2002 CeDeWu.